

Vlaanderen
is welzijn

De opleiding en de tegemoetkoming voor assistentiehonden

VAPH

VLAAMS AGENTSCHAP VOOR
PERSONEN MET EEN HANDICAP

COMMISSIE VOOR WELZIYN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

25 januari 2023

ASSISTENTIEHONDEN

Assistentiehonden worden **speciaal opgeleid** om mensen met een beperking **meer zelfstandigheid** en **autonomie te bezorgen**. Het is de bedoeling dat een assistentiehond overal mee naartoe kan en ook overal binnen mag.

Het begrip assistentiehond is een **verzamelnaam** voor allerlei honden die op **verschillende manieren** een bijdrage leveren aan **een** gebruiker.

In Vlaanderen is er sinds de oprichting van de **Cel Machtiging Assistentiehondenscholen** een (eenduidige) norm over de eisen waaraan assistentiehonden moeten voldoen en bestaat er een algemeen geldig bewijs voor gebruikers van assistentiehonden.

ASSISTENTIEHONDEN

ASSISTENTIEHOND	OMSCHRIJVING
Blindengeleidehond	Een blindengeleidehond is een mobiliteitshulpmiddel. De hond (bege)leidt een blind of zeer slechtziend persoon bij zijn verplaatsingen buitenshuis.
Hulphond	Een hulphond assisteert een persoon met een motorische beperking, vaak rolstoelgebruiker. Een hulphond heeft tot specifieke taak de autonomie en de zelfredzaamheid van zijn/haar baasje te bevorderen.
Autisme assistentiehond	Een autisme assistentiehond assisteert een persoon met een autisme spectrum stoornis (ASS). Deze hond heeft als specifieke taak de zelfredzaamheid en zelfstandigheid van de persoon alsmede hun deelname aan de maatschappij te bevorderen.
Meldhond	Een meldhond detecteert en geeft signalen ter ondersteuning van een persoon met een handicap of ziekte. Hieronder valt een diabetes-, epilepsie- en hoorhond.
Posttraumatische Stresstoornis hond	Een Posttraumatische Stresstoornis hond meldt en detecteert posttraumatische stress situaties en vermijdt escalaties.

ASSISTENTIEHONDEN

Een duidelijke afbakening van wanneer er sprake is van een **geattesteerde assistentiehond** is essentieel.

geattesteerde assistentiehond : een hond die getraind werd of wordt om een persoon met een handicap of ziekte te begeleiden en die de zelfredzaamheid van die persoon verruimt zoals omschreven in artikel 2, 1° van het decreet van 20 maart 2009 houdende de toegankelijkheid van publieke plaatsen voor personen met een assistentiehond.

ASSISTENTIEHONDEN

Is deze hond geattesteerd?

Bekijk het paspoort van de assistentiehond en vul hieronder zijn/haar chipnummer in. Je ziet snel of de assistentiehond geattesteerd is.

TOON ATTESTATIE

www.celma.be

OPLEIDING

is cruciaal als men een **kwaliteitsvolle assistentiehond wil opleveren.**

- expertise om een gezonde en veilige hond te kunnen selecteren
- expertise om een hond te kunnen opleiden tot assistentiehond
- expertise van dierenwelzijn

is cruciaal als men een **kwaliteitsvolle assistentiehond wil behouden na oplevering.**

- kennis van organiseren van nazorg na overdracht van de assistentiehond (incl. de organisatie van de nazorg van de assistentiehond bij eventuele stopzetting van de gemachtigde assistentiehondenschool)

OPLEIDING

Iedereen die het wenst **kan en mag een hond opleiden tot een assistentiehond** nl. persoon zelf, een particuliere hondentrainer, een hondenschool of een assistentiehondenschool

Niet iedereen kan een hond opleiden tot een kwaliteitsvolle assistentiehond. Niet iedereen heeft de kennis (vb. selectie van gezonde en veilige hond, ...) of de expertise (vb. kennis van internationale opleidingscriteria, ...) om een kwaliteitsvolle assistentiehond op te leiden.

CEL MACHTIGING ASSISTENTIEHONDENSCHOLEN (WWW.CELMA.BE)

- in 2014 opgericht
- samengesteld uit een vertegenwoordiger van VIVES, een vertegenwoordiger van het VAPH en twee vertegenwoordigers van de gemachtigde assistentiehondenscholen.
- opdracht: **toekennen van machtigingen aan de assistentiehondenscholen** om hun opgeleide honden de titel en het certificaat van geattesteerde assistentiehond te geven.
 - attestering geeft aan dat het een goed opgeleide en gezonde assistentiehond is
 - attestering maakt dat de persoon met assistentiehond toegangsrecht heeft tot publieke plaatsen

CEL MACHTIGING ASSISTENTIEHONDENSCHOLEN

- werking
 - geeft advies aan assistentiehondenscholen die een aanvraag tot machtiging stellen over welke min. voorwaarden er nodig zijn om als assistentiehondenschool kwaliteitsvolle assistentiehonden te kunnen opleveren en die vervolgens kwaliteitsvol te laten werken.
 - behandelt opmerkingen en klachten gerelateerd aan de werking van de gemachtigde assistentiehondenscholen en de geattesteerde assistentiehondenscholen.
- de Nederlandse overheid heeft de intentie om in Nederland een gelijkaardige organisatie op te richten
 - Een toekomstig stelsel van conformiteitsbeoordeling van assistentiehonden - Een verkennend onderzoek (12/05/2022)

OPLEIDING

Hond opgeleid door	selectie van gezonde en veilige hond?	opleiden van geselecteerde hond tot assistentiehond?	kwaliteitsbewaking van de assistentiehond?	Toegangsrecht tot publieke plaatsen van de hond?
gemachtigde assistentiehondenschool	medisch en gedragsmatig	opleiding op basis van internationale standaarden	gewaarborgd	afdwingbaar
persoon zelf onder begeleiding van een gemachtigde assistentiehondenschool	medisch en gedragsmatig	opleiding op basis van internationale standaarden	gewaarborgd	afdwingbaar

- **14** gemachtigde assistentiehondenscholen
 - 12 ontvingen deze op basis van hun internationale accreditatie van bv. ADEu/ADI of IGDF
 - 2 ontvingen deze na een intensieve beoordeling door de Celma

OPLEIDING

ASSISTENTIEHOND	GEMACHTIGDE ASSISTENTIEHONDENSCHOOL
Blindengeleidehond	Belgisch Centrum voor Geleidehonden vzw, Blindengeleidehondenschool Genk vzw, Brailleliga vzw, Entrevues ASBL, Scale Dogs vzw, Vrienden der Blinden Koksijde, Les Amis des Aveugles et Malvoyantes, KNGF Geleidehonden
Hulphond	Canisha vzw, Dyadis vzw, Hachiko vzw, Os'mose ASBL, Vzw Donate-a-Dog, KNGF Geleidehonden, Stichting BultersMekke
Autisme assistentiehond	Canisha vzw, Dyadis vzw, Hachiko vzw (pilootproject), Scale Dogs vzw, KNGF Geleidehonden, Stichting BultersMekke
Meldhond	diabetes hond: / epilepsie hond: Os'mose Asbl, Hachiko vzw, Stichting BultersMekke hoor hond: Canisha vzw, Stichting BultersMekke
Posttraumatische Stressstoornis hond	KNGF Geleidehonden, Stichting BultersMekke

TEGEMOETKOMING VOOR ASSISTENTIEHONDEN

- Eerste aanvraag voor een assistentiehond verloopt via een erkend multidisciplinair team (MDT). Het MDT maakt een multidisciplinair verslag (module D en indien nodig een module A voor de erkenning van de handicap) op en stuurt die door naar het VAPH.
- Hernieuwing kan rechtstreeks door de persoon met een handicap (eenvoudige aanvraag)
- VAPH neemt principiële beslissing.
- Bij goedkeuring: wanneer de factuur en de nodige attesten (cf. slides 13 en 17) bezorgd worden, volgt de uitbetaling.

TEGEMOETKOMING VOOR ASSISTENTIEHONDEN

via de **standaardprocedure (Refertelijst)**

- assistentiehonden: blindengeleidehonden, hulphonden en hoorhonden
- refertebedrag: 13.169,49 euro
- refertetermijn: 8 jaar
- benodigde attesten
 - offerte van de gemachtigde assistentiehondenschool (bij de aanvraag)
 - attest van de gemachtigde assistentiehondenschool (bij de factuur)
 - chipnummer van de geattesteerde assistentiehond (bij de factuur)
- hulpmiddelenfiche:
 - geleidehond voor blinden
 - hoorhond
 - hulphond

TEGEMOETKOMING VOOR ASSISTENTIEHONDEN (DECEMBER 2022)

Type assistentiehond		2017	2018	2019	2020	2021
Geleidehond	<i>aanvragen</i>	35	21	30	33	30
	goedkeuringen	33	19	26	28	30
	weigeringen	0	2	1	2	0
	stopzettingen	2	1	3	3	0

TEGEMOETKOMING VOOR ASSISTENTIEHONDEN (DECEMBER 2022)

Type assistentiehond		2017	2018	2019	2020	2021
Hulphond	<i>aanvragen</i>	5	12	20	14	15
	goedkeuringen	2	3	14	14	6
	weigeringen	1	3	4	0	4
	stopzettingen	2	6	2	0	3
	andere	0	0	0	0	2

TEGEMOETKOMING VOOR ASSISTENTIEHONDEN (DECEMBER 2022)

Type assistentiehond		2017	2018	2019	2020	2021
Hoorhond	<i>aanvragen</i>	0	1	0	2	0
	goedkeuringen	0	0	0	2	0
	stopzettingen	0	1	0	0	0

TEGEMOETKOMING VOOR ASSISTENTIEHONDEN

via de **bijzondere procedure (Bijzondere Bijstandscommissie)**

- assistentiehonden: autismehonden, PTSS honden, epilepsiehonden, diabeteshonden, ...
- bedrag: beslissing BBC
- refertetermijn: 8 jaar
- Benodigde attesten
 - offerte van de gemachtigde assistentiehondenschool (bij de aanvraag)
 - attest van de gemachtigde assistentiehondenschool (bij de factuur)
 - chipnummer van de geattesteerde assistentiehond (bij de factuur)

TEGEMOETKOMING VOOR ASSISTENTIEHONDEN (DECEMBER 2022)

Type assistentiehond		2017	2018	2019	2020	2021
Autismehond	<i>aanvragen</i>	0	1	0	1	0
	goedkeuringen	0	0	0	0	0
	weigeringen	0	0	0	1	0
	stopzettingen	0	1	0	0	0

TEGEMOETKOMING VOOR ASSISTENTIEHONDEN (DECEMBER 2022)

Type assistentiehond		2017	2018	2019	2020	2021
Epilepsiehond	<i>aanvragen</i>	1	0	0	1	0
	goedkeuringen	1	0	0	1	0
	weigeringen	0	0	0	0	0
	stopzettingen	0	0	0	0	0

UITBREIDING REFERTELIJST MET AUTISMEHOND (EN EPILEPSIEHOND)

- autismehond of epilepsiehond is momenteel nog niet opgenomen in de refertelijst maar is daarom niet uitgesloten van een mogelijke tegemoetkoming
- op vandaag is de beschikbare informatie om een refertevoorstel op te maken te beperkt om aan de werkgroep hulpmiddelen van het VAPH voor te leggen
 - **4 aanvraagdossiers sinds 2017** (2 aanvragen voor een autismehond en 2 aanvragen voor een epilepsiehond)
 - beperkte informatie over **doelmatigheid** (noodzaak, gebruiksfrequentie en effectiviteit)
 - beperkte informatie over de **doelgroep van gebruikers**

UITBREIDING REFERTELIJST MET AUTISMEHOND (EN EPILEPSIEHOND)

Het VAPH zal in overleg met gemachtigde assistentiescholen die autismehonden opleiden, en eventueel uitgebreid met erkende RTH-dienst (VAPH) die zorg bieden aan personen met autisme, trachten de doelmatigheid van een autismehond en de doelgroep van gebruikers van een autismehond in kaart te brengen met oog op uitbreiding van refertelijst.

DIFFERENTIATIE IN DE TEGEMOETKOMING

- De noden waaraan de assistentiehonden moeten beantwoorden, kunnen verschillen van gebruiker tot gebruiker. Het meer differentiëren van de opleiding zou kunnen leiden tot het meer differentiëren van de tegemoetkoming.

Het VAPH zal dit jaar de huidige tegemoetkomingen voor assistentiehonden in de refertelijst evalueren. Hiervoor zal met de sector contact opgenomen worden en een overlegmoment worden ingepland.

EVOLUTIES

- Honden verwerven meer en meer een plaats als ondersteuning voor personen met bepaalde medische en psychische aandoeningen. Het inzetten van goed opgeleide assistentiehonden kan de autonomie en zelfredzaamheid voor personen met een ernstige medische aandoening (bv. epilepsie, diabetes, ...) of psychopathologie (bv. PTSS, depressie, fobie, ...) verhogen.
- Het aanbod aan assistentiehonden is kleiner dan de vraag naar assistentiehonden en dit omwille van diverse redenen (vb. gebrek aan honden, moeilijk pleeggezinnen te vinden, slaagpercentage van honden is laag, financiële uitdagingen, opgeleide trainers, ...)
- Het VAPH houdt via de cel machtiging assistentiehondenscholen een vinger aan de pols.

VAPH PUBLICATIES

- Website: wegwijsinformatie, documenten en formulieren, veelgestelde vragen ...
 - Hulpmiddeleninfo: Assistentiehonden - december '17
 - Hulpmiddelenfiche: geleidehond voor blinden
 - Hulpmiddelenfiche: hoorhond
 - Hulpmiddelenfiche: hulphond
- Maandelijks digitale VAPH-nieuwsbrief: updates over de VAPH-dienstverlening
 - Nieuwsflits VAPH: Assistentiehonden - mei '18
- Driemaandelijks tijdschrift Sterk: sterke verhalen van mensen met een handicap
 - Een goed opgeleide assistentiehond is goud waard - juni '22
 - Waar vind ik een goed opgeleide assistentiehond - maart '19
 - Mijn hond helpt me om zelfstandig te leven (lezersverhaal) - september '16

CONTACTEER ONS

VAPH

Zenithgebouw

Koning Albert II-laan 37

1030 BRUSSEL

www.vaph.be/contacteer-ons

02 249 30 00

